

بیمارستان امام خمینی (ره) آباده

مقاومت آنتی بیوتیکی

آنتی بیوتیک ها اولین بار در سال ۱۹۴۰ به عنوان یکی از شگرفترین دستاورد های علم پزشکی معرفی شدند اما استفاده بیش از حد از آنها منجر به مقاومت باکتریایی شد به طوری که برخی آنتی بیوتیک ها که قبلاً برای برخی بیماری ها جواب می دادند دیگر قادر به پاسخگویی نبودند . جهت درک نحوه عملکرد آنتی بیوتیک ها لازم است مختصری درباره دو نوع اصلی ریز موجوداتی که افراد را بیمار می کنند بدانیم :

دسته اول: باکتریها موجودات زنده ای هستند که همه جا یافت می شوند و خیلی از اوقات مفید هستند . اگر چه تعدادی باکتری غیر مفید نیز وجود دارند که باعث بیماری می شوند و در عملکرد طبیعی بدن اختلال ایجاد می کنند .

دسته دوم: ویروس ها هستند که زنده نیستند اما به محض ورود به بدن موجود زنده حیات می یابند . در حقیقت دریافت آنتی بیوتیک ها برای سرما خوردگی و سایر بیماریهای ویروسی نه تنها موثر نیست بلکه باعث می شود باکتریها و سایر میکروب ها تغییر کنند که زمینه عدم تاثیر آنتی بیوتیک بر این میکروارگانیسم ها را فراهم کرده و این همان چیزی است که مقاومت میکروبی نامیده می شود و درمان مقاومت میکروبی نیازمند مصرف آنتی بیوتیک های قوی تر و بیشتری است که این خود می تواند **به گسترش مقاومت میکروبی کمک کند .**

جهت کاهش مقاومت آنتی بیوتیکی چه کاری می توان انجام داد ؟

۱ - هرگز آنتی بیوتیک مصرفی خود را به دیگران توصیه نکنید حتی اگر علائم بیماری وی مشابه بیماری شما باشد .

۲ - در صورت بروز عارضه جایی پس از مصرف داروی تجویزی دارو را خود سرانه قطع نکنید بلکه با پزشک مشورت کنید .

۳- آنتی بیوتیک ها تنها در درمان بیماریهای باکتریایی موثرند و در درمان بیماریهایی مانند آنفلوانزا ، سرماخوردگی موثر نیستند و تنها باعث مقاومت میکروبی می شوند

۴- هیچگاه به محض احساس بهبودی مصرف آنتی بیوتیک را خود سرانه قطع نکنید دوره درمان را الزاماً کامل کنید . یکی از مشکلات در ارتباط با آنتی بیوتیک ها آن است که

بیماران اغلب داروی خود را به خاطر آنکه علائم بهبود پیدا می کنند زودتر قطع می کنند . قطع مصرف دارو باعث می شود باکتریها در بدن زنده مانده و هنگامی که تعداد این باکتریها زیاد شد تکثر می شوند و توانایی تغییر در ساختار خود را به دست می آورند که این امر مانع از تاثیر آنتی بیوتیک ها بلی بر این باکتریها می گردد . لذا در صورت ایجاد بیماری توسط این باکتریها جهت اثر بخشی باید نوع آنتی بیوتیک را تغییر داد و آنتی بیوتیک قوی تر تجویز نمود و ایمنوسونه تنها هزینه های دارو و

درمان فرد را بالا می برد بلکه باعث افزایش مقاومت دارویی نیز می گردد .

۶- آنتی بیوتیک ها سر وقت مقرر استفاده کنید

۷- آنتی بیوتیک ها را برای نوبت بعد ذخیره نکنید

. در صورتیکه فرد بدون تجویز پزشک به مصرف آنتی بیوتیک اقدام کند، نه تنها خود را بدون دلیل در معرض عوارض جانبی دارو قرار می دهد بلکه دچار مقاومت آنتی بیوتیکی نیز می شود
از نتایج ایجاد مقاومت آنتی بیوتیکی می توان به این موارد اشاره کرد:

- ❖ عدم پاسخ بیمار به درمانهای رایج
- ❖ افزایش شیوع بیماریهای عفونی
- ❖ طولانی شدن دوره بیماریهای عفونی
- ❖ افزایش عوارض بیماریها
- ❖ افزایش هزینه ها
- ❖ افزایش زمان بازگشت فرد به فعالیت عادی در زندگی
- ❖ افزایش میزان مرگ و میر ناشی از بیماریهای عفونی
- ❖ مقاومت آنتی بیوتیکی سبب می شود فرد در آینده به بیماری عفونی باکتریایی مبتلا شود

نکاتی در مورد هنگام مصرف آنتی بیوتیک ها

- ۱- بیشتر آنتی بیوتیک ها به دلیل مشکلات گوارشی که ایجاد می کنند بهتر است بعد از غذا خورده شوند اما برخی از آن ها باید با معده خالی مصرف شوند تا اثر گذاری بیشتری داشته باشند. طیف آنتی بیوتیک ها بسیار وسیع است و بیماران باید نحوه مصرف آن ها را از پزشک و یا داروسازان سوال کنند.
- ۲- مصرف هم زمان لبنیات و مکمل های آهن ، روی و منیزیم با آنتی بیوتیک ها ، تاثیر گذاری آنتی بیوتیک ها را کاهش می دهد. پس از مصرف هم زمان لبنیات، قرص های کلسیم و مکمل های املاح و مواد معدنی با آنتی بیوتیک ها باید خودداری کرد . به طور کلی بین مصرف آنتی بیوتیک ها و سایر مکمل های دارویی باید حداقل سه ساعت فاصله باشد.
- ۳- بیمار هنگام مراجعه به پزشک باید او را در جریان حساسیت های دارویی ، رژیم غذایی مخصوص ، بارداری و شیر دهی ، داروها و مکمل های گیاهی که مصرف می نماید و سایر بیماریهایی که به آن مبتلا هست قرار دهد.
- ۴- بهتر است آنتی بیوتیک ها با شیر ، آب میوه ، چای ، نوشابه مصرف نشوند . بهترین مایع برای مصرف با آنتی بیوتیک ها آب فراوان است

منبع: نظام مراقبت عفونتهای بیمارستانی ۱۴۰۰

تهیه کننده: مریم جوادی سوپروایزر کنترل عفونت

تایید کننده: دکتر خلیل خان احمدی فوق تخصص گوارش و پزشک مسئول کنترل عفونت

واحد آموزش سلامت بیمارستان امام خمینی (ره) تابستان ۱۴۰۲